

Omtenta HURB06

Anvisningar

Läs igenom frågorna noggrant innan du besvarar dem.

Totalpoängen är 32 poäng. För betyget E skall du ha erhållit minst 16 poäng.

Tänk på att skriva läsligt. Frågorna ska besvaras kortfattat med en eller några meningar. Poängen hänvisar till hur utförliga svaren bör vara.

Tillåtna hjälpmedel: Ett dubbelsidigt A4 papper med egna anteckningar.

Vetenskapsteori (2p)

1. Varför är uttalet "Vetenskapen har rätt" felaktigt? (2p)

Metod (10p)

2. Vilka är de huvudsakliga skillnaderna mellan reliabilitet och validitet och varför är dessa viktiga kriterier vid bedömning av samhällsforskning? (3p)
3. Föreställ dig att du har fått i uppgift att utforma en studie för att undersöka effekten av distansundervisning på studenters akademiska prestationer. (4p)
  - a. Vilken typ av forskningsdesign skulle du välja och varför?
  - b. Diskutera potentiella begränsningar med din valda design och hur du skulle hantera dem.
4. Varför används ett experiment i egentlig mening ofta som måttstock eller guldstandard vid bedömning av icke-experimentell forskning? (3p)

Statistik (20p)

5. Du genomför ett chi-kvadrat-test (χ^2) för att undersöka sambandet mellan kön (man, kvinna) och politisk preferens (vänster, höger, annat). Testet ger $\chi^2(2) = 5,87$, $p = 0,053$. (5p)
  - a) Vad betyder detta resultat i termer av statistisk signifikans? Ange även vilken α -nivå (alfa) du skulle välja och motivera ditt val.
  - b) Hur skulle du tolka detta resultat i en samhällsvetenskaplig kontext?
6. En HR-analytiker jämför medelinkomsten mellan två utbildningsgrupper: de med gymnasieutbildning och de med universitetsexamen. Vilket statistiskt test bör användas? Kryssa i! (1p)
  - (a) Envägs-ANOVA (One-way ANOVA)
  - (b) Parade t-test
  - (c) Oberoende t-test
  - (d) Chi-kvadrat-test (χ^2)
7. Vad är skillnaden mellan ett one-sample t-test och ett independent-sample t-test? (2p)

8. Förklara vad nollhypotesen i ett ANOVA-test representerar. (2p)
9. Förklara de viktigaste skillnaderna mellan Pearsons korrelation och Spearmans rho. Ge ett exempel på när respektive test är lämpligt i samhällsvetenskaplig forskning. (4p)
10. I en enkel linjär regression representerar lutningskoefficienten: (1p) Kryssa i!
- (a) Det förväntade värdet av den beroende variabeln
  - (b) Förändringen i den beroende variabeln för en enhets ökning i den oberoende variabeln
  - (c) Korrelationen mellan två variabler
  - (d) Den totala variansen i den beroende variabeln
11. En HR-analytiker genomför en linjär regression där effektivitet (beroende variabel) förklaras av utbildning (mätt i antal år i utbildning) (oberoende variabel). Resultatet visar $b_1 = 0,35$, $p < 0,001$, $R^2 = 0,20$. (5p)
- a) Vad betyder koefficienten b i detta fall?
  - b) Vad indikerar R^2 -värdet om modellens förklaringskraft?
  - c) Vilken metod hade du använt ifall utbildning mäts som utbildningsnivå (avslutat grundskola, avslutat gymnasium, eftergymnasial utbildning)?
  - d) Vilket tycker du är bättre – att mäta utbildning som antal år i utbildning eller som utbildningsnivå. Motivera!